

Landskap: Småland ..... Upptecknat av: Sture Bäckström
 Härad: Uppvidinge ..... Adress: Värmdöke
 Socken: Dädesjö ..... Berättat av: Johannes Eriksson
 Uppteckningsår: 1943 ..... Född år 1848 i Dädesjö

Religiösa böcker; husandakt.	s. 1.
Begravning.	s. 1.
Kyrkobesök.	s. 2.
Lysning.	s. 2.
Fastlagskäppar.	s. 3.
Reinigung vid begravning.	s. 4.
Begravning av sjöspillingar.	s. 4.
Ljunken kyrkklocka.	s. 5.
Lägen om Lenhorda kyrkklocka.	s. 5.

(H. G. 9)

Religiösa föreläsningar och kyrklig skol.
(Berättat av Johannes Eriksson).

Hemma hade de Anders Mohrborgs
postilla, bibel och psalmbok. Det var en
stor bibel, som jag sedan fick bära med mig,
när jag lämnade skolan. Husandakt hölls
inte regelbundet hemma, men när det hölls
sjöng vi psalmer. När jag tjänade dräng
i Kripagan i Länshovda, skulle vi om sön-
dagarna arbeta in i storkökan, och där sjöng
vi sjunga ur More och Lambrens visor.

Vid begravning hölls utfärdskol av
någon i byn. I kyrkan skulle begravnings-
gästerna sitta, när de övriga reste sig. En
psalm sjöngs alltid vid kolan. Det var
alltid någon, som kunde läsa upp. I Söby
brukade Peter i Västby sjunga och läsa för

lik. Så snart någon i roten var död samledes
grannfolket för att gå att ringa. De skedde
emellanvid vanligen fört dagen efter döds-
fallet, och då lags de hem tillbären till sön-
dagen. Som begravningsgäster voro alla äldre
i byn samt släktingarna närskrivna. Alla
i roten sködde sig utanför sina hem, där
tillägget skulle draga fram. Alla barn i
byn skulle också bli bjudna till begravnings-
gården på söndagsförmiddagen och för att
gå lite traktering, medan de andra voro åt
kyrkan. Och det var ju för det mesta upp-
satta granar, så att också vi småpojkar
kunde en viss begravningsstämning.

I den kyrkan skulle man gå minst
varannan söndag om inte var. När lys-
ning lags ut brukade prästen förhöra i
kötelbesen, men arpelinarna brukade

säga: "Ja, lära vet jag att Ni kan".

Peter Börs i Elle brukade göra partlags-
kläppar, som han färgade svarta och som
han gav bönderna.

Julettē gjorde ingenting om folket var
klätt, men långfredagen och alla böndagen
skulle alla vara klädda i svart. Snordrott
ungdomen dans någon söndag, så skeddē
detta ej järnan sent på kvällen.

Kvinnorna mego då som namn nämndes.
Löre på knä gjorde kyrkoherdarna bl. a.
när "joser" var läsles. Från kyrkan skulle
man alltid ha reda på ingångsordet och
ämnet för prästens predikan.

På kvinnorna dagas i kyrke skulle de
spendera med sockerpistrar.

I kyrkan hade varje gård beständ
bänkplats, som byttes jönte söndagen i advent.

Ringningarna kallades förte gång, andre gång och samman. Vid begravningar gingo de till kyrkogården, när de ringde "samman". När kloakerna böjades ringa lyfte männen på hattarna" och kvinnorna neds. Var det en mansperson, som dött, ringdes själaringningen med storkloakan, en kvinna med mellanblokan och ett barn med liseblokan.

Själospillingar begravas norr om kyrkan på en plats, som kallades "raskare-vägen"

Från Roby gick folk ibland till Tumbö för att höra prästen Andersson.

1) Sedan alla männen blottat huvudet stå kyrkkloakerna böja ringa, kan man ännu se i Västerås. Dock har jag aldrig iakttagit att kvinnorna ringa. Ännu av upptecken

ACC. N:R. M. 9013:5.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

I Lenhanda skulle en gång en
kyrkblaska varit med i syn. Det var
trolsen, som drag ned sten, innan den
var invigd. När de redan fick en
annan gång den:

"Min make vilor i Lenhanda syn."

När de rätte upp Lenhanda
kyrkblaska (storklackan) så työde den ända
till Kalmar. De kom de från Kalmar och
ville ha den, för städerna ägde rätt att
ha de bästa. Men Lenhanda-borna ville
inte lämna ut den utan barade ett hål
i den. Så är även sägnen med Västerjö
storklacka.

5